

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยที่ ๑ พื้นฐานอ่านเขียน

เรื่อง บทอาขยาน

ผู้สอน ครูนิสาชล รุ่งเนย

ก ข ค

บทอาชยาน

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป
จตั้งเอากายเจ้า
ความเพียรเป็นโยธา

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้ามา
เป็นสำเภาอันโสภา
แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

(หนังสือเรียนตรุณศึกษา เล่ม ๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและประเภทของบทอาขยานได้
๒. อธิบายหลักการท่องบทอาขยานได้
๓. ท่องจำบทอาขยานได้

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้

เรื่อง... บทอาชยาน

นักเรียนรู้จัก**บทอาขยาน**หรือไม่ ?

บทอาขยาน คืออะไร...

นักเรียนเคยอ่านบทอาขยาน บทไหนบ้าง...

อาชญา คืออะไร...

บทร้อยกรองที่กำหนดขึ้นเพื่อท่องจำ

การท่องอาขยานทำได้ ๒ แบบ คือ

๑. การอ่านออกเสียงแบบร้อยแก้ว
๒. การอ่านแบบทำนองเสนาะ

การอ่านบทอาขยานให้ถูกต้อง ทำอย่างไร

กลอนสุภาพ

นักเรียนต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

เรามาศึกษาการแบ่งวรรคตอน

กลอนสุภาพ

กลอนสุภาพ ใช้จังหวะการอ่านเป็น ๓/๒/๓
หรือ ๓/๓/๓ ขึ้นอยู่กับจำนวนคำในแต่ละวรรค

ให้นักเรียนแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง

มาถึงบางกรณีทีวโศก
ไอ้สุธาหนาแน่นเป็นแผ่นพื้น
เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็ต้าน
ล้วนหนามหนีบเจ็บแสบคับแคบใจ

ยามวิโยคยากใจให้สะอื้น
ถึงสี่หมื่นสองแสนทั้งแดนไตร
ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
เหมือนนกไร่ร้างเร่อยู่เอกรา

เฉลยการแบ่งวรรคตอนในการอ่าน

มาถึงบาง/กรณี/ทวิโศก
ไอ้สุธา/หนาแน่น/เป็นแผ่นพื้น
เมื่อเคราะห์ร้าย/กายเรา/ก็เท่านั้น
ล้วนหนามหนีบ/เจ็บเสบ/คับแคบใจ

ยามวิโยค/ยากใจ/ให้สะอื้น
ถึงสี่หมื่น/สองแสน/ทั้งแดนไตร
ไม่มีที่/พสุธา/จะอาศัย
เหมือนนกไร่/รังเร่/อยู่เอกา

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง...บทอาชยาน

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประเภทของบทอาขยาน

บทอาขยานที่ให้นักเรียนท่องจำนั้น
แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท บทอาขยานที่เป็น

๑. บทหลัก

๒. บทรอง

๓. บทเลือกอิสระ

ประเภทของบทอาชยาน

๑. บทหลัก

บทอาชยานที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนนำไปท่องจำเพื่อความจำอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ

ประเภทของบทอาขยาน

๒. บทรอง

บทอาขยานที่ครูผู้สอนหรือสถานศึกษาเป็นผู้ที่กำหนดให้นักเรียนท่องจำเสริมจากบทอาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ประเภทของบทอาขยาน

๓. บทอิสระ

บทอาขยานที่นักเรียนแต่ละคนเลือกสรรมา
ท่องจำเองด้วย หรือด้วยความชื่นชอบ

เพื่อให้การอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพ นักเรียนควรจะ..

๑. **ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ** ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง
เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง - ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะ
ลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน
๒. **ท่องด้วยเสียงที่ชัดเจน**
๓. **ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี** และต้องเข้าใจเนื้อหา
ของบทอาขยาน

เพื่อให้การอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพ นักเรียนควรจะ..

๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำให้ถูกต้องชัดเจน
๕. ท่องให้ถูกจังหวะ และวรรคตอน
๖. ท่องให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

ให้นักเรียนฝึกอ่าน

บทอาขยาน

นิราศภูเขาทอง

มาถึงบางธรณีทวีโสภ
ไอ้สุธาหนาแน่นเป็นแผ่นพื้น
เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็ต้านี้
ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ
ถึงเกร็ดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า
เดี๋ยวนี้มอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา

ยามวิโยคยากใจให้สะอื้น
ถึงสี่หมื่นสองแสนทั้งแดนไตร
ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
เหมือนนกไร่ร้างเร่อยู่เอกรา
ผู้หญิงเกล้ามวยงามตามภาษา
ทั้งผัดหน้าจับเขม่าเหมือนชาวไทย

ไอ้สามัญผันแปรไม่แท้เที่ยง
นี่หรือจิตคิดหมายมีหลายใจ
ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์
แม้พูดชั่วตัวตายทำลายมิตร

เหมือนอย่างเยี่ยงชายหญิงทิ้งวิสัย
ที่จิตใครจะเป็นหนึ่งอย่าพึงคิด
มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา

นิราศภูเขาทอง
พระสุนทรโวหาร (ภู่)

โคลงโลกนิติ

พระสมุทรสุดลীগลับ	คณนา
สายดิ่งทิ้งทอตมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้ไร	ยากแท้หยั่งถึง

(สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

ก้านบัวบอกลึกต้น	ชลธาร
มารยาทสื่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โฉดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้ายแสบลงดิน

(สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

โคควายวายชีพได้
เป็นสิ่งเป็นอันยัง
คนเด็ดดับสูญสัง-
เป็นชื่อเป็นเสียงได้

เขาหนั่ง
อยู่ไซรั
ขารว่าง
แต่ร้ายกับดี

(สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว	แหวงหนี
หาง่าย หลายหมิ่นมี	มากได้
เพื่อนตาย ถ้ายาแทนชี-	วาอาตม์
หายาก ฝากผีไข้	ยากแท้จักหา

(สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

นิราศภูเขาทอง

คลิปเสียงจาก : คุณครูณัสนันท์ ครุฑมาศ

ครูภาษาไทยโรงเรียนวัดดอนผิงแดด (ผลสิริราษฎร์รังสรรค์)